

«صله رحم» طول عمر و پاداش شهدا را به همراه دارد

نوروز باستانی همواره با دید و بازدید ایرانیان همراه و عجین بوده است. این سنت پسندیده که در اسلام از آن با عنوان «صله رحم» یاد می‌شود، به فرموده پیامبر (ص) افزایش عمر و پاداشی برابر با اجر یک‌صد شهید را به همراه دارد.

نوروز باستانی همواره با دید و بازدید ایرانیان همراه و عجین بوده است. این سنت پسندیده که در اسلام از آن با عنوان «صله رحم» یاد می‌شود، به فرموده پیامبر (ص) افزایش عمر و پاداشی برابر با اجر یک‌صد شهید را به همراه دارد.

به گزارش خبرگزاری فارس، «صله رحم» علاوه بر این که دارای اثرات و نتایج اجتماعی، روانی و اخلاقی مثبت است، از ثمرات معنوی و پاداش اخروی نیز برخوردار است. قطع رحم از نظر آموزه‌های دینی ناپسند بوده و بر پرهیز از آن تأکید شده است. از همین رو مجموعه‌ای از روایات در باره «صله رحم» و اهمیت این سنت پسندیده که توسط پایگاه اینترنتی مرکز خبر حوزه گردآوری شده است، در پی می‌آید.

* توصیه پیامبر به حُسن همسایگی و صله رحم

پیامبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم به «معاذ ابن جبل» توصیه فرمود: تقوای خدا، راستگویی، امانتداری، درستی در پیمان، دوری از خیانت، حسن همسایگی، صله رحم، محبت به یتیمان و خوش‌زبانی را پیشه خود کن، و در برخورد با دیگران، آشکارا سلام کن و خوشرفتار و کم‌آزار باش و ایمان خود را محکم کن و در دین تحقیق نما و در قرآن بیندیش و آخرت را مد نظر بگیر و از حساب قیامت بترس و بسیار مرگ را یاد کند و به مسلمان دشنام مده و ... (ارشاد القلوب، ترجمه سلگی، ج 1، ص: 193)

نام «معاذ» ابو عبدالرحمن خزرجی است. وی از اصحاب پیامبر (ص) بود که در مدینه اسلام آورد و در بیعت عقبه حاضر بود و از جمله هفتاد نفری بود که با پیامبر (ص) ملاقات کرد و در جنگ بدر حضور داشت، درحالی که سن او از 21 تجاوز نکرده بود و در همه جنگ‌ها شرکت نمود، او مردی خوش سیما و سفید چهره و سخی بود. روزی معاذ مقروض شد و پیامبر (ص) مالش را فروخت و دین او را ادا کرد، پیامبر (ص) پس از فتح مکه او را به عنوان قاضی به یمن فرستاد و معلم قرآن و فقه بود و با مالی بسیار به مدینه بازگشت ولی خلیفه دوم اموالش را مصادره کرد، او سپس به شام رفت و در سال 18 هجری درگذشت.

* علاقه امام موسی کاظم (ع) به صله رحم

از خوف چنان می‌گریست که محاسن شریفش تر می‌شد و از همه مردم بیشتر به صله رحم و دیدار نزدیکانش توجه داشت. شبانگاه از بینوایان مدینه دلجویی می‌کرد و برای آنان پول و زنبیل آرد و خرما می‌فرستاد و آنان نمی‌دانستند از ناحیه کدام یک از بزرگان، این عطیه ارسال شده است. (الارشاد، ص 575)

* سفارش پیامبر (ص) به ابوذر غفاری

ابوذر گفت: پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم مرا به هفت چیز توصیه نمودند؛ دوستی با تهی‌دستان، دوری از ثروتمندان، صله رحم، اینکه سخن غیر حق بر زبان نیاورم، از ملامت دیگران در انجام فرمان الهی نترسم، به زیر دستان خود نگاه کنم، به بالاتر از خود توجهی نکنم (وضع زندگی تهیدستان را ببینم نه ثروتمندان را) «صله رحم» (ارشاد القلوب، ترجمه سلگی، ج 1، ص: 159)

* انجام صله رحم، تمکین آزمایش الهی

پیامبر (ص) فرمود: فریب نماز و روزه افراد را نخورید، زیرا گاهی افراد به آن عادت می‌کنند و می‌ترسند آن را ترک کنند بلکه آنها را به راستگویی و امانتداری و انجام صله رحم و نیکی به برادران، بیازمایید. (ارشاد القلوب، ترجمه سلگی، ج 1، ص: 359)

* صله رحم از نشانه‌های اهل ایمان

امیر مؤمنان (ع) فرمود: اهل دین نشانه‌هایی دارند که بدان شناخته می‌شوند: راست گفتاری، امانت‌داری، وفای به عهد، صله رحم، ترحم بر ناتوان، معاشرت کم با زنان، بذل معروف، خوش‌خلقی، خوش‌برخوردی، پیروی از دانش و آنچه او بخدا نزدیک کند. (امالی شیخ صدوق، ترجمه کمره‌ای، متن، ص: 221)

* صله رحم و آسانی جان دادن

امام صادق (ع) فرمود: هر که دوست دارد، خدا سختی‌های جان‌کندن را بر او آسان کند، باید صله رحم کند و به پدر و مادرش نیکی کند در این صورت خدا جان‌کندن را بر او آسان کند و در زندگی دچار پریشانی و فقر نشود. (امالی شیخ صدوق، ترجمه کمره‌ای، متن، ص 389)

* صله رحم و اجر شهید

رسول خدا (ص) فرمود: هر که نزد خویشاوندی رود و با خود و مالش با او صله رحم کند، خدای عز و جل به او اجر يك‌صد شهید دهد، هر گامی که بر می‌دارد 40 هزار حسنه دارد و 40 هزار گناهش محو می‌شود و 40 هزار درجه بالا رود و گویا يك‌صد سال خدا را عبادت کرده است. (امالی شیخ صدوق، ترجمه کمره‌ای، متن، ص: 422)

* همراهی تقوا و صله رحم

امام رضا (ع) فرمود: خدای عز و جل به سه چیز همراه سه امر دیگر فرمان داده است: امر کرده به نماز و زکات پس هر که نماز کند و زکات ندهد نمازش پذیرفته نمی‌شود، امر کرده به شکر خودش به همراه شکر والدین (در سوره لقمان آیه 14) پس هر که شکر والدین نکند شکر خدا را نکرده و امر کرده به تقوا و صله رحم. در (آیه 1 سوره النساء) و هر که صله رحم نکند تقوا ندارد. (مقصود از اینکه این سه امر، دو به دو، همراهند و همراهی آنان زمانی نیست، زیرا انجام نماز و پرداخت زکات در يك زمان انجام نمی‌شوند و هر کدام وقت مخصوص بخود دارند و ظاهرش همزمانی شرطی است، یعنی صحت هر کدام مشروط به انجام دیگریست). (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 43)

* صله رحم و افزایش عمر

«حنان بن سدير» مي‌گويد، ما در حضور امام ششم (ع) بوديم و ميسر (يکي از اصحاب) در ميان ما بود و سخن از صله خویشان شد، آن حضرت فرمود: ای ميسر، مرگت چند بار فرا رسيد بود و هر بار برای صله رحم تو عقب افتاد، اگر مي‌خواهی عمرت افزایش يابد به دو پير خود احسان کن (يعنی پدر و مادر). (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 54)

* صله رحم ولو به يك سلام

امير مؤمنان (ع) فرمود: با ارحام خود ارتباط داشته باشيد گر چه به سلامی باشد، زیرا خدای تبارک و تعالی می‌فرمايد: بترسيد از خدا زیرا بازپرسی مي‌شوید از او و از ارحام ... (آیه اول سوره النساء) (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 60)
امام صادق (ع) فرمودند: به راستی ارتباط خویشاوندی و نیکوکاری حساب [روز جزا] را آسان می‌نمایند و [انسان را] از گناهان دور می‌سازند. پس با برادران خویش، صله رحم نمایید و به آنان نیکی کنید، اگر چه با نیکو سلام کردن و نیکو پاسخ دادن به سلام باشد. (تحف العقول، ترجمه حسن‌زاده، ص: 685)

* صله رحم ولو با جرعه‌ای آب

رسول خدا (ص) فرمود: صله رحم کنید گر چه به يك شربت آب باشد و بهتر از آن خودداری از آزار دیگران است. (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 67)
رسول خدا (ص) فرمود: نیکی به والدین و صله رحم، حساب را آسان می‌کنند و سپس آن حضرت این آیه را خواند «وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ...» (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 64)

* صله رحم و خوش‌خلقی

امام ششم (ع) فرمود: صله رحم همان خوش‌خلقی، بخشش و خوش‌دلی است، و روزی را افزایش می‌دهد و مرگ را عقب می‌اندازد. (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 73)

* سفارش پیامبر (ص) به اولاد عبدالمطلب

امام ششم (ع) فرمود: رسول خدا (ص) همه اولاد عبدالمطلب را گرد آورد و فرمود: ای اولاد عبدالمطلب! سلام را فاش ادا کنید و صله

رحم کنید و شب که مردم خوابیدند عبادت کنید، و اطعام کنید و سخن خوب بگوئید تا سلامت به بهشت بروید. آداب معاشرت-ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 1، ص: 23)

* صله رحم و سیره اهل بیت علیهم السلام

امام صادق (ع) فرمود: خدای تبارک و تعالی بر شما واجب کرده دوستی و پیروی ما را، و لازم کرده بر شما فرمانبری از ما را، آگاه باشید هر که از ما است، باید از ما پیروی کند، بدانید که سیره و رفتار ما پارسایی و کوشش است، ادای امانت به خوب و بد، صله رحم، مهمان‌نوازی و گذشت از کسی که به شما بد کرده است، و هر کس پیرو ما نباشد از ما محسوب نمی‌شود و سپس فرمود: سفیه نباشید، که امامان شما کار سفیهانه نمی‌کنند. (آداب معاشرت، ترجمه جلد شانزدهم بحار الانوار، ج 2، ص: 78)

* صله رحم و خوشنودی امام صادق (ع)

«؛ داود بن کثیر رقی گفت: خدمت حضرت صادق علیه السلام نشستیم بودم، قبل از اینکه من سخنی بگویم، ایشان فرمودند: ای داود! روز پنجشنبه اعمال شما را بر من عرضه داشتند، در بین آنچه از اعمال تو عرضه شد، مشاهده کردم صله رحمی که در مورد پسر عمویت کرده بودی مرا خوشحال کرد... داود گفت، پسر عمویی داشتم که دشمن اهل بیت (ع) و خیلی خبیث بود، شنیدم وضع مالی او خوب نیست، قبل از رفتن به مکه مقداری پول برایش حواله دادم وقتی به مدینه رسیدم حضرت صادق علیه السلام جریان را به من فرمود. (بخش امامت، ترجمه جلد هفتم بحار الانوار، ج 1، ص: 250)

* صله رحم و ممانعت شیطان

حضرت صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که کسی از شما تصمیم به انجام عمل خیر یا صله رحم را گرفت باید متوجه باشد که در سمت راستش شیطانی و در سمت چپش شیطان دیگری هست بنا بر این پیش از آنکه آن دو شیطان شما را از این کار منصرف سازند فوراً آن را انجام دهند. (بحار الانوار، ترجمه جلد 67 و 68، ج 2، ص: 234)

* ویژگی‌های چند گانه صله رحم

پیامبر اکرم (ص) فرمود: شخصی که سه سال از عمرش باقی مانده اگر صله رحم کند، خداوند سی سال عمر او را افزایش می‌دهد، چنانچه قطع رحم نماید، اگر از عمرش سی سال باقیمانده باشد به سه سال کاهش می‌یابد. آنگاه این آیه را تلاوت نمود: «؛ يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ صله رحم باعث آبادی مملکت و افزایش عمر می‌شود، گرچه اهل آن زمان، مردمان خوبی نباشند. صله رحم باعث آسانی حساب روز قیامت می‌شود و از ترك بد جلوگیری می‌کند. (زندگانی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام، ص: 138)

* صله رحم و پاداش سریع

سه خصلت است که صاحبان آنها تا وبال و گرفتاریش را در این دنیا نبینند نخواهند مرد: «؛ 1- ستم، 2- قطع ارتباط خویشاوندی، 3- و سوگند دروغ که نبرد با خداوند است» و به راستی آن طاعتی که سریع‌تر از دیگر طاعات، پاداشش می‌رسد «؛ 1- صله رحم» است. و گروهی با آنکه فاجر و معصیت‌کارند، ولی در پرتو صله رحم و مهرورزی به يك دیگر ثروتشان برکت یافته و افزون می‌گردد، و بی‌شك سوگند دروغ خوردن و قطع رحم شهرها را ویران و خالی از سکنه می‌سازد. (تحف العقول-ترجمه جعفری، ص: 276)

* صله رحم؛ محبوب‌ترین راه‌ها به جانب خدا

محبوب‌ترین راه‌ها به جانب خدا دو گام است: گامی که مسلمان بردارد و صفی را در راه خدا محکم سازد، و گامی که در راه صله رحم (دیدار خویشاوندان) بردارد از گام قبلی، افضل است. (تحف العقول، ترجمه جنتی، متن، ص 341)

* ازدواج و صله رحم

حضرت سجاد علیه السلام فرمود: کسی که برای خدا و به قصد صله رحم ازدواج نماید، پروردگار او را به تاج بزرگی و عظمت، مفتخر و سرفراز خواهد، ساخت. (الحديث، روایات تربیتی، ج 2، ص: 230)

* قطع رحم و کیفر زودرس

امام باقر (ع) فرمود: چهار چیز است که کیفری زودرس دارد، مردی که در باره‌اش نیکی کنی و او به تو جزای بد دهد و مردی که به او ستم نکرده‌ای و او تو به ستم کند و مردی که با او معاهده انجام کاری کنی و تو در عهدت وفادار باشی و او با تو به حيله رفتار کند و مردی که با خویشان خود صله رحم می‌کند، ولی خویشانش از او قطع می‌کنند. (خصال، ترجمه فهری، ج 1، ص: 255)

* قطع رحم و لعن خداوند

حضرت رسول (ص) فرموده‌اند: سوگند به کسی که جان من در دست اوست، هرگز وارد بهشت نمی‌شوید تا آنکه ایمان بیاورید و ایمان نخواهید آورد تا آنکه محبت بورزید، آیا شما را به کاری راهنمایی کنم که چون آن را انجام دهید، مهرورزی کرده‌اید پس میان خود سلام دادن را آشکار کنید.

بدانید زمانی که مردم تظاهر به علم کنند و عمل را ضایع سازند و فقط به اظهار محبت اکتفا نمایند و در دل کینه‌توزی کنند و قطع صله رحم کنند، در آن حال خدایشان لعنت و کر و کورشان می‌فرماید. (روضة الواعظین، ترجمه مهدوی دامغانی، ص: 660)

* صله رحم و آسانی حساب قیامت

حضرت صادق علیه السلام فرمود: همانا صله رحم و نیکی (به مردم) حساب (قیامت) را (بر آدمی) آسان کند، پس صله رحم کنید و به برادران (دینی خود) نیکی نمایید، گر چه (نیکی شما) به سلام کردن نیکو و جواب دادن نیک باشد. (طرائف الحکم یا اندرزه‌های ممتاز، ترجمه ج 1، ص: 408)